

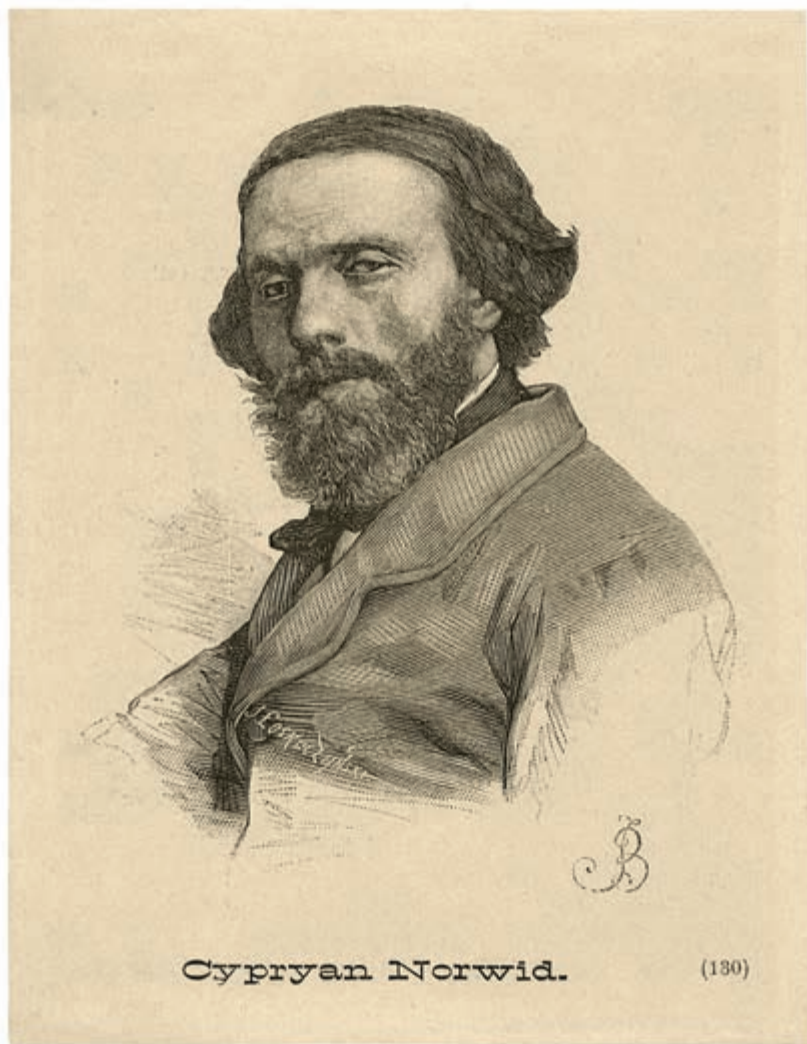
NORWID

rysunek/drawing

BOSZ

Cyprian Norwid, Józef Łoskoczyński, Józef Buchbinder
1883, grafika / graphic design, 10,8 × 8,5 cm,
z napisem / with inscription 11,9 × 8,5 cm

**CYPRIAN
KAMIL
NORWID**

rysunek/drawing

24 września 1821 roku w miejscowości Laskowo-Głuchy na Mazowszu przyszedł na świat Cyprian Ksawery Gerard Walenty Norwid herbu Topór, znany jako Cyprian Kamil Norwid. Wczesnie osierocony dzieciństwo spędził w majątku prababki Hilarii z Buynów Sobieskiej, a wiek gimnazjalny w Warszawie. Tam też wstąpił do prywatnej szkoły malarskiej i pobierał lekcje rysunku u warszawskiego malarza Jana Klemensa Minasowicza. Wielokrotnie przerywana i ostatecznie niedokończona edukacja sprawiła, że trudno mówić o Norwidzie jako artyście profesjonalnym. Brak formalnego wykształcenia nie miał jednak większego znaczenia wobec wyznawanej przez niego koncepcji twórczej. Rysunek, rzeźba, sztycharstwo, poezja, dramat, proza – czerpały z tych samych źródeł, wykorzystywały te same motywy, jeden miały cel, wzajemnie się uzupełniały i dopowiadały. Te same wątki i motywy pojawiały się zarówno w jego twórczości literackiej, jak i plastycznej. Odwoływały się do tych samych źródeł – Biblii, mitologii i literatury. Katalog postaci po wielokroć powracający w twórczości artysty wypełniały sylwetki proroków, mędrców, aniołów, duchów i alegorii, usytuowanych często w romantycznym krajobrazie wzmacniających symboliczny przekaz zamków, ruin i pradawnych borów. Wszystkie aktywności, traktowane przez Norwida jako medium, miały jedno źródło i prowadzić miały do jednego celu: artystycznego wyrazu. „Całe bowiem stworzenie sklepi się obrazem: Cztowiek, myśląc, maluje i śpiewa zarazem” – jak pisał w *Rzeczy o wolności słowa*.

W roku 1842 Norwid wyruszył w podróż: najpierw do Dreżna, gdzie rozwijać miał swoje rzeźbiarskie umiejętności, następnie do Italii – Wenecji, Florencji, Rzymu – by w końcu dotrzeć do Berlina. Pobyt w Berlinie nie należał do najszcześniejszych – poeta został aresztowany i przez ponad miesiąc był przesłuchiwany w sprawie awantury szpiegowskiej, w którą dał się uwikłać. Pobyt w więzieniu osłabił i tak już nadwątlone zdrowie Norwida – zaczęły się pierwsze kłopoty ze słuchem i wzrokiem. Zmuszony do opuszczenia Prus powrócił przez Brukselę do Rzymu. Tam poznał Adama Mickiewicza i Zygmunta Krasińskiego, tam też zaangażował się w obronę papieża Piusa IX, kiedy ten odmówił udziału w wojnie z Austrią, co wywołało zamieszki i zbrojne wystąpienia przeciw państwu kościelnemu. Niedługo potem Norwid wyjechał do Paryża, gdzie nawiązał stosunki z Juliuszem Słowackim, Fryderykiem Chopinem, ale także z Aleksandrem Hercenem i Iwanem Turgieniewem. Następnym przystankiem na emigracyjnym szlaku poety był Nowy Jork, ale i tam nie zabawił długo. Próby utrzymania się z działalności rzeźbiarskiej i rytowniczej nie przyniosły zadowalających rezultatów. Wieści o wybuchu wojny krymskiej przyspieszyły decyzję o powrocie do Europy. Przez Londyn udało się wreszcie dotrzeć na kontynent i Norwid osiadł w Paryżu. Rzucił się w wir pracy – pisał, rysował, publikował. Postępująca choroba i niezrozumienie twórczości artysty stopniowo popychały go w nędzę. Zmarł w maju 1883 roku w Domu Świętego Kazimierza w Ivry-sur-Seine.

Całe swoje życie artysta starał się na różne sposoby uczestniczyć w życiu społecznym i politycznym. Emocjonował się ruchami społecznymi i narodowowyzwoleńcymi nie tylko na ziemiach polskich, ale w całej ówczesnej Europie. Chciał być aktywny zarówno w środowisku stronnictwa

Cyprian Ksawery Gerard Walenty Norwid, bearing the Topór coat of arms, also known as Cyprian Kamil Norwid, was born on 24 September 1821 in the Masovian town of Laskowo-Głuchy. Orphaned early, he spent his childhood on the estate of his great-grandmother Hilaria Sobieska née Buyno, and his early teens in Warsaw. There he also enrolled at a private painting school and took drawing lessons from the Warsaw painter Jan Klemens Minasowicz. His education suffered numerous interruptions and he ultimately did not graduate, therefore we cannot speak of Norwid as a professional artist. The lack of formal education, however, did not matter much in relation to the artistic concept he pursued. Drawing, sculpture, printmaking, poetry, drama, prose – all originated from the same sources, applied the same motifs, had the same purpose, and complemented and supplemented one another. The same plots and motifs can be found in his works of literature and visual arts. They referred to the same sources – the Bible, mythology, and literature. The catalogue of figures recurrent in Norwid's art was populated by prophets, wise men, angels, ghosts, and allegories, often situated in a romantic landscape of castles, ruins, and ancient forests augmenting the symbolic message. All activities that the artist treated as a medium had a single source and were supposed to achieve only one goal – that of artistic expression. "All creations rely on images by and by: when we think, we paint and sing at the same time," as he wrote in *Rzecz o wolności słowa* [On Freedom of Speech].

In 1842, Norwid set off on a journey: first to Dresden, where he was about to develop his sculptor skills, then to Italy – Venice, Florence, Rome – and finally to Berlin. His stay in Berlin was quite unfortunate – the poet was arrested and questioned for over a month on the inquiry into an espionage incident that he got implicated in. While in prison, Norwid's frail health deteriorated even more – the first problems with hearing and eyesight began. Forced to leave Prussia, he returned to Rome via Brussels. There, he met Adam Mickiewicz and Zygmunt Krasiński, got involved in the defence of Pope Pius IX, who refused to take part in the war against Austria, which resulted in riots and armed action against the papal state. Soon afterwards, Norwid left for Paris, where he made the acquaintance of Juliusz Stowacki, Frédéric Chopin, as well as Alexander Herzen and Ivan Turgenev. The next stop on his expatriate trail was New York, but it was also a short one. His attempts at making a living as a sculptor and etcher failed. News of the outbreak of the Crimean War expedited his decision to return to Europe. Through London, Norwid finally managed to reach the continent and settled down in Paris. He threw himself into work – writing, drawing, publishing. Due to his progressing illness and incomprehension of the artist's work, he gradually fell into poverty. He died in May 1883 in the House of Saint Casimir in Ivry-sur-Seine.

Throughout his entire artistic life, he made attempts to participate in social and political life in various ways. He was enthusiastic about social and national liberation movements, not only in Poland but also across Europe. He wished to be actively involved with the political faction led by the House of Czartoryski, with the Hôtel Lambert as their meeting point, as well

Starzec z lampką / Old Man with a Lamp
1845, pióro, brązowy tusz na papierze / dip pen,
brown ink on paper, 18,3 × 10,7 cm

Kosynier / Scytheman

1843, akwarela, gwasz na szkicu ołówkowym na papierze / watercolour, gouache on pencil sketch on paper, 12,7 × 9,5 cm

Ipse ipsum / Ipse ipsum

1857, tusz, piórko, kredka, gwasz na niebieskim papierze / ink,
dip pen, crayon, gouache on blue paper, 14 × 10,8 cm

L'Écho des Ruines (Echo ruin) / L'Écho des Ruines (Echo of the Ruins)
1861, litografia / lithograph, 14 × 17,3 cm

Muzyk niepotrzebny / Unnecessary Musician
przed / before 1944, technika nieznaną / technique unknown, 11 × 14,5 cm

Pies odpoczywający / Resting Dog
1857, tusz, pióro, pędzel na papierze / ink,
dip pen, brush on paper, 9 × 7 cm

Starec z długą brodą / Old Man with a Long Beard
1882, tusz, pióro, kredka, akwarela na papierze / ink,
dip pen, crayon, watercolour on paper, 10,3 × 8,2 cm

Śpiące dziecko / Sleeping Child

1880, tusz, pióro, pędzel, czerwona kredka, akwarela na papierze / ink, dip pen, brush, red crayon, watercolour on paper, 10,9 × 7,5 cm

CYPRIAN KAMIL NORWID

Cyprian Kamil Norwid łączył w sobie niezwykłą wrażliwość z przenikliwością umysłu. Zapamiętany został jako poeta, ale pasjonowały go również publicystyka i rysunek. Wszystkim trzem działalnościom oddawał się równie zapamiętale, nie wzbudzając jednak szerszego zainteresowania odbiorców. Osamotnienie twórcy, który patrzy dalej i dostrzega więcej niż inni, podejmuje próbę dotarcia do odbiorców różnymi środkami wyrazu, lecz nie spotyka się ze zrozumieniem – jest rysem na wskroś romantycznym. Poetycki dorobek Norwida został doceniony dopiero na początku XX wieku, być może XXI jest dobrym momentem, aby docenić w nim talent rysownika.

Cyprian Kamil Norwid combined extraordinary sensitivity with perspicacity. He is remembered as a poet, but he was also an avid columnist and draughtsman. He was equally passionate about all three activities, but did not arouse the wider interest of the audience. The desolation of the artist who looks forward, sees more than others, and makes an attempt at reaching his public with various means of expression but finds no understanding – is a romantic trait through and through. Norwid's poetic oeuvre was not appreciated until the early 20th century, and perhaps the 21st century is a good time to appreciate his talent as a draughtsman.